

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/11/2024
Identifikačné číslo spisu:	7119207951
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7119207951.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu P. K. K., narodeného XX. A. XXXX, S. X, H. X. XXXX/.XX, Č. Q., zastúpeného advokátom JUDr. Milanom Slobodníkom, Košice, Štúrova 20, proti žalovanej A. B. E.X., E., E. XX, o žalobe na obnovu konania, vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. 12C/22/2019, pôvodne Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 12C/22/2019, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 20. júna 2023 sp. zn. 6Co/83/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 13. februára 2023 sp. zn. 12C/22/2019 zamietol žalobu žalovanej na obnovu konania a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Žalovaná sa domáhala obnovy právoplatne skončeného konania vedeného na Okresnom súde Košice I sp. zn. 35C/246/2015 (ďalej aj ako „pôvodné konanie“), v ktorom bola zaviazaná zaplatiť žalobcovi sumu 20.000 eur s príslušenstvom, z dôvodu, že nepreukázala svoje tvrdenie o uzavretí dohody so žalobcom ako klientom, o poskytnutí paušálnej odmeny advokáta, viazanej na kladný výsledok, t. j. oslobodzujúci rozsudok súdu prvej inštancie, v dôsledku čoho jej prislúchala len tarifná odmena. Vec bola súdom právne posúdená podľa § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a odvolacím súdom bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie v pôvodnom konaní potvrdené.

1.1. Žalobu na obnovu konania žalovaná odôvodnila tým, že súdne rozhodnutia v pôvodnom konaní vychádzali z rozhodnutí disciplinárnych senátov Slovenskej advokátskej komory (ďalej len „SAK“), ako prvoinštančného a odvolacieho orgánu, ktorými bola uznaná vinnou z disciplinárneho previnenia (po ukončení zastupovania žalobcu ako klienta v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Košice II sp. zn. 4T/15/2010, vec bezodkladne písomne finančne nevysporiadala, ani nevrátila zostatok žalobcom uhradeného preddavku na odmenu advokáta, a vyzvala žalobcu na úhradu odmeny a preddavku na ďalšiu prácu advokáta na účet, ktorý patril jej synovi, ktorý nebol advokát), podľa § 56 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

1.2. Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžk/20/2017 boli rozhodnutia disciplinárnych senátov SAK zrušené (najvyšší súd zmenil rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6S/125/2015 tak, že rozhodnutia odvolacieho disciplinárneho senátu SAK, ako aj prvoinštančného disciplinárneho senátu, boli zrušené a vec vrátená prvoinštančnému orgánu na ďalšie konanie). Dôvodom bola neúčinnosť doručení všetkých písomností žalovanej v rámci disciplinárneho konania.

1.3. Žalovaná preto dôvodila, že sú tu skutočnosti, rozhodnutia a dôkazy, týkajúce sa strán a predmetu pôvodného konania, ktoré bez svojej viny nemohla použiť v pôvodnom konaní a môžu pre ňu privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci (§ 397 písm. a) Civilného sporového poriadku zákon č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov, ďalej aj ako „CSP“).

1.4. Súd prvej inštancie dospel k záveru že listinný dôkaz, o ktorý žalovaná opierala povolenie obnovy a odôvodňovala ním svoj nárok na povolenie obnovy konania (rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 8Sžk/20/2017) nie je takým dôkazom, ktorý by bol spôsobilý privodiť žalovanej priaznivejšie rozhodnutie. V pôvodnom konaní totiž žalovaná nepreukázala ňou tvrdenú argumentáciu o existencii dohody o poskytnutí paušálnej odmeny viazanej na kladný výsledok, t.j. oslobodzujúci rozsudok súdu prvej inštancie, v dôsledku čoho žalovanej prináležala len tarifná odmena, ktorá mala byť žalobcovi vyúčtovaná. Hoci k obdobným záverom dospel aj disciplinárny senát SAK, skutočnosť, že došlo k zrušeniu rozhodnutí disciplinárnych senátov, nemala žiaden vplyv na nepreukázanú existenciu dohody o paušálnej odmene, pre absenciu ktorej bola žalovanej uložená povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie. Bez preukázania existencie dohody o paušálnej odmene, nebolo možné predpokladať, že by súd rozhodol inak.

1.5. K žalovanou namietanej nutnosti pristúpiť v danej veci k rozšíreniu dôvodov obnovy konania za použitia analógie s Daňovým poriadkom, súd prvej inštancie uviedol, že analógia síce je v procesnom práve, s ohľadom na článok 4 CSP, prípustná, avšak za splnenia podmienky, že právna vec sa nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, t. j. Civilného sporového poriadku, ktorý taxatívne vymedzuje dôvody umožňujúce využiť mimoriadny opravný prostriedok, akým obnova konania je a preto nebol daný dôvod analógiu aplikovať. Rozhodnutie o trovách konania súd odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj ako „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 20. júna 2023 sp. zn. 6Co/83/2023 rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o nespĺnení zákonných podmienok pre vyhovieť žalobe na obnovu konania v zmysle § 397 písm. a), b) CSP, keďže rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 8Sžk/20/2017 nie je spôsobilý privodiť pre žalovanú priaznivejšie rozhodnutie v pôvodnom konaní, z dôvodov podrobne uvedených súdom prvej inštancie, na ktoré v celom rozsahu odvolací súd odkázal. Obdobne sa stotožnil aj so záverom súdu prvej inštancie, že Civilný sporový poriadok taxatívne vymedzuje dôvody umožňujúce využiť mimoriadny opravný prostriedok, akým je obnova konania a preto nie je priestor, aby došlo k aplikácii analógie a na jej základe k rozšíreniu dôvodov obnovy konania.

2.1. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd uviedol, že obnova konania predstavuje mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno za podmienok ustanovených v zákone dosiahnuť nápravu vo veci, v ktorej nebol skutkový stav v pôvodnom konaní zistený úplne alebo správne. Vecná nesprávnosť rozsudku napadnutého návrhom na obnovu konania, nie je dôvodom zakladajúcim procesnú prípustnosť obnovy konania. Z ustanovenia § 397 písm. a) CSP vyplýva požiadavka existencie skutočností, rozhodnutí alebo dôkazov, týkajúcich sa strán a predmetu pôvodného konania, ktoré osoba oprávnená na podanie žaloby na obnovu konania bez svojej viny nemohla použiť v pôvodnom konaní. Predpokladom ich uplatnenia však je, že pre žalobcu môžu privodiť priaznivejšie rozhodnutie (pre tento záver je pritom postačujúca aj jeho pravdepodobnosť). K dôvodu obnovy konania podľa § 397 písm. b) CSP odvolací súd konštatoval, že žalovaná neoznačila žiaden dôkaz, ktorý možno vykonať a ktorý sa nemohol vykonať v pôvodnom konaní a môže privodiť pre ňu priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Z uvedeného dôvodu bol správny postup súdu prvej inštancie, ak posudzoval splnenie podmienok pre obnovu konania podľa § 397 písm. a) CSP.

2.2. Odvolací súd uzavrel, že súd prvej inštancie síce v pôvodnom konaní vykonal dokazovanie aj rozhodnutiami disciplinárnych senátov, avšak svoj záver založil na zistení, že žalovaná nepreukázala tvrdenú argumentáciu, že medzi ňou a žalobcom došlo k dohode o poskytnutí paušálnej odmeny viazanej

na kladný výsledok (oslobodzujúci rozsudok súdu prvej inštancie), ktorá by odôvodňovala ponechanie si zálohy vo výške 20.000 eur. K rovnakému záveru dospel i odvolací súd v pôvodnom konaní, ktorý iba zdôraznil, že k obdobným záverom dospel aj disciplinárny senát SAK. V pôvodnom konaní sp. zn. 35C/246/2015 súd teda vychádzal z predložených listinných dôkazov a ustálil, že žalovaná mohla v konaní riadne preukázať povahu samotnej odmeny, avšak svoje tvrdenia o dohodnutej paušálnej odmene nepreukázala, preto jej procesnú obranu súd považoval za neúspešnú. Rozhodnutie o náhrade trov konania odvolací súd odôvodnil ustanovením § 396 ods. 1 CSP spojením s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj ako „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Navrhla, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie, tiež uznesenie Mestského súdu Košice zo dňa 06. 07. 2023 a vec vrátil na nové konanie a rozhodnutie. Dôvodom žaloby na obnovu konania bolo podľa žalovanej ustanovenie § 397 písm. a), b) CSP, s materiálnym dôvodom poukazu na vydanie pôvodného rozsudku na základe dôkazov, ktoré sa ukázali ako nepravdivé (per analogiam podľa § 75 ods. 1 písm. b) Daňového poriadku). Dôvodom zamietnutia žaloby podľa odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie bola skutočnosť, že rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 8Sžk/20/2017, ktorým boli zrušené rozhodnutia disciplinárnych senátov, nie je takým dôkazom, ktorý by bol spôsobilý privodiť žalovanej priaznivejšie rozhodnutie. Predmetom žaloby podľa dovolateľky však nebolo tvrdenie, že ide o dôkaz, ktorý by bol spôsobilý privodiť žalovanej priaznivejšie rozhodnutie, ale tvrdenie, že rozsudok je dôkazom preukazujúcim vydanie rozsudku v pôvodnom konaní na základe dôkazov, ktoré sa ukázali ako nepravdivé, navyše nezákonné. Na uvedené tvrdenie súd pritom prihliada z úradnej povinnosti podľa článku 16 ods. 2 CSP.

3.1. Podľa názoru žalovanej rozhodnutie súdu prvej inštancie obsahuje zjavné protirečenia, keď na jednej strane zamietnutím žaloby podľa § 397 písm. a), b) CSP deklaruje, že vec sa nedá rozhodnúť podľa výslovného ustanovenia Civilného sporového poriadku a na druhej strane nepripúšťa analógiu, podľa ktorej sa vec dá vyriešiť, s poukazom na článok 1 ods. 1 ústavy, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odvolací súd tak akceptoval zamietnutie žaloby pre iný dôvod, než bol jej skutočným predmetom. Nepripustením analógie v prípade, keď skutková situácia pôvodného rozhodnutia spočíva na dôvode, ktorý nie je striktné upravený v Civilnom sporovom poriadku, je odopretím spravodlivosti a diskrimináciou žalovanej pre jej postavenie ako účastníka občianskoprávného konania, oproti postaveniu účastníka daňového konania. Súd prvej inštancie preto nekonali, keď žalobu o obnovu konania zamietli. Podľa názoru žalovanej rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená, a to otázky analógie podľa článku 4 ods. 1 CSP v spojení s § 75 ods. 1 písm. b) Daňového poriadku, podľa ktorého sa možno domáhať obnovy konania v prípade rozhodnutia vydaného na základe dôkazov, ktoré sa ukázali ako nepravdivé, navyše ako nezákonné.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie žalovanej ako neprípustné odmietnuť, alternatívne ako nedôvodné zamietnuť.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (ďalej len „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), s výnimkou povinného zastúpenia (§ 429 ods. 2 písm. a) CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), po preskúmaní zákonom predpísaných náležitostí dovolania (§ 428 CSP) a splnenia ďalších podmienok dovolacieho konania, dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože nie je prípustné.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a

dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti.

8. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné.

9. Žalovaná prípustnosť podaného dovolania vyvodzovala primárne z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Porušenie práva na spravodlivý proces opierala o tvrdenie, že súdy nižšej inštancie nekonali, keď zamietli žalobu na obnovu konania pre iný dôvod, než bol jej predmetom. Žalovaná argumentovala tiež právom na také rozhodnutie, ktoré nezohľadňuje skutočnosti a dôkazy, ktoré boli získané v rozpore so zákonom. Aj nepripustenie analógie v prípade, keď skutková situácia pôvodného rozhodnutia spočíva na dôvode, ktorý nie je striktné upravený v Civilnom sporovom poriadku, je podľa žalovanej odopretím spravodlivosti a diskrimináciou. Dovolací súd preto prostredníctvom uplatnených dovolacích námietok skúmal, či došlo k dovolateľkou namietanej procesnej vade.

10. Žaloba na obnovu konania je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorý sa podáva proti právoplatnému rozhodnutiu vo veci samej. Samotným jej podaním nedochádza k automatickej obnove pôvodného konania. Súd je povinný najskôr skúmať jej prípustnosť a ak dospeje k záveru, že podmienky prípustnosti splnené sú (§ 397 až § 408 CSP), preskúma jej dôvodnosť, teda či stranou uplatnený dôvod žaloby na obnovu konania je skutočne daný. V prípade, ak súd zistí, že žaloba na obnovu konania je podaná dôvodne, rozhodne rozsudkom, že obnovu konania povoľuje (§ 414 CSP). Následne až po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku sa obnovuje pôvodné konanie a súd vec znovu meritórne prejedná (§ 416 CSP). Z uvedeného teda vyplýva, že konanie o žalobe na obnovu konania prebieha v dvoch fázach, a to v prvej fáze (t. j. v konaní o povolenie obnovy konania), v ktorej sa súd zaoberá len otázkou, či obnovu konania povolí alebo nie (§ 413 a § 414 CSP), a následne v druhej fáze (t. j. v konaní po povolení obnovy konania), ktorá nastáva len vtedy, ak súd obnovu konania skutočne povolí, a ktorá vo svojej podstate predstavuje pokračovanie v pôvodnom konaní a opätovné prejednanie veci (§ 416 a § 417 CSP).

11. Ustanovenie § 397 CSP stanovuje taxatívne dôvody, pre ktoré je možné podať žalobu na obnovu konania. Dôvodom prípustnosti obnovy konania je aj existencia skutočností, rozhodnutí alebo dôkazov, týkajúcich sa strán a predmetu pôvodného konania, ktoré ten, kto podal žalobu na obnovu konania, bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní, ak môžu privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci (§ 397 písm. a) CSP); ako aj možnosť vykonať dôkazy, ktoré sa nemohli vykonať v pôvodnom konaní, ak môžu privodiť pre stranu priaznivejšie rozhodnutie vo veci (§ 397 písm. b) CSP). Procesným predpokladom pre povolenie obnovy konania je preto preukázanie aj potenciálne priaznivejšieho rozhodnutia vo veci, a to vo vzťahu k obidvom uvedeným dôvodom prípustnosti obnovy konania (§ 397 písm. a), b) CSP). Námietka žalovanej v dovolaní, že predmetom jej žaloby na obnovu konania nebolo tvrdenie, že listinný dôkaz, a to rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Sžk/20/2017, je dôkazom, ktorý by bol spôsobilý privodiť žalovanej priaznivejšie rozhodnutie, nebola opodstatnená, keďže súdy nižšej inštancie boli povinné skúmať ex offio naplnenie dôvodov obnovy konania aj z hľadiska explicitne stanoveného procesného predpokladu, a to preukázania priaznivejšieho rozhodnutia vo veci, ktoré môže privodiť pre žalovanú označený listinný dôkaz (bez ohľadu na tvrdenie žalovanej).

12. Odvolací súd poukázal na správny záver súdu prvej inštancie, že v pôvodnom konaní sp. zn. 35C/246/2015 súd vychádzal z predložených listinných dôkazov a ustálil, že žalovaná mohla v pôvodnom konaní preukázať povahu samotnej odmeny, avšak dôkazné bremeno tvrdenia o dohodnutej paušálnej odmene neunesla, preto jej procesnú obranu súd považoval za neúspešnú. Zrušenie rozhodnutia disciplinárnych senátov preto nemá žiaden vplyv na záver, že žalovaná nepreukázala existenciu dohody o paušálnej odmene, čo bolo dôvodom uloženia povinnosti žalovanej vydať žalobcovi uplatňované bezdôvodné obohatenie.

13. S poukazom na vyššie uvedené námietka žalovanej (ktorá v konaní o povolenie obnovy konania predložila ako nový dôkaz rozhodnutie o zrušení rozhodnutia disciplinárnych senátov), že súdy nižšej inštancie zamietli žalobu na obnovu konania pre iný dôvod, než bol jej predmetom, nebola opodstatnená.

14. Žalovaná považovala za porušenie práva na spravodlivý proces aj to, že v spore bolo prihliadané na rozhodnutia disciplinárnych senátov, ktoré označila za nepravdivé a nezákonné. Dovolací súd opätovne poukazuje na záver odvolacieho súdu (ktorý sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie), že zrušenie rozhodnutí disciplinárnych senátov nemalo žiaden vplyv na záver, že žalovaná nepreukázala existenciu dohody o paušálnej odmene. Samotná žalovaná v dovolaní výslovne uviedla (odsek 2 odôvodnenia dovolania), že rozhodnutia disciplinárnych senátov boli len jedným z dôkazov, o ktoré súdy nižšej inštancie opreli svoje rozhodnutia. Predstavovali v zmysle záverov súdov nižšej inštancie iba podporný dôkaz, že k obdobným záverom ako súd v civilnom sporovom konaní, dospel aj disciplinárny senát. V kontexte uvedeného nemohla obstať námietka žalovanej o porušení práva na spravodlivý proces vykonaním dôkazu rozhodnutiami disciplinárnych senátov (označených žalovanou ako dôkazy nepravdivé a nezákonné). Žiada sa dodať, že zrušujúce rozhodnutie sp. zn. 8Sžk/20/2017 najvyšší súd odôvodnil procesnou vadou, spočívajúcou v neúčinnom doručení všetkých písomností žalovanej v rámci disciplinárneho konania, pričom ostatnými námietkami žalovanej sa nezaoberal (teda ani otázkou porušenia povinností advokáta).

15. Odvolací súd (zhodne so súdom prvej inštancie) náležite zdôvodnil aj nemožnosť aplikácie analógie podľa článku 4 základných princípov Civilného sporového poriadku v posudzovanej veci, ktorá má ako výkladové pravidlo svoje nesporné miesto i v predpisoch procesného práva (odsek 22 až 26 rozsudku odvolacieho súdu). Analógia reflektuje zákaz odopretia spravodlivosti (denegatio iustitiae), teda, že sudca nemôže spor neprejednať a nerozhodnúť, ak chýba výslovná právna úprava prejednávanej právnej veci. Klasické interpretačné pravidlo, analógia, umožňuje tak sudcovi použiť ustanovenie svojím obsahom a účelom natoľko podobné, že je žiadúce posúdiť podľa neho i právne veci, ktoré do hypotézy právnej normy výslovne poňaté neboli. Z dôvodu, že Civilný sporový poriadok striktnie upravuje podmienky obnovy konania, teda existuje výslovná právna úprava, podľa ktorej je možné vec prejednať a rozhodnúť, aplikácia analógie, na základe ktorej žalovaná navrhovala rozšíriť dôvody obnovy konania, nie je podľa záveru odvolacieho súdu možná.

16. Dovolací súd súčasne konštatuje, že dovolateľkou namietané nepripustenie analógie (článok 4 CSP) v prípade, keď skutková situácia pôvodného rozhodnutia spočíva na dôvode, ktorý nie je striktnie upravený v Civilnom sporovom poriadku, zodpovedá nesprávnemu právnemu posúdeniu veci. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, ku ktorému dochádza vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, avšak nesprávne ho interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci však neznemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných oprávnení.

17. V zmysle rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 6. marca 2019 sp. zn. I. ÚS 61/2019 aj v právnych veciach, na ktoré sa vzťahuje Civilný sporový poriadok, je opodstatnený názor, podľa ktorého nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP. Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa strane neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011,

4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010). Skutočnosť, že dovolateľka mala v posudzovanej veci odlišný právny názor než odvolací súd, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ňou tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

18. Dovolací súd dospel tiež k záveru, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, s ktorým vytvára organickú (kompletizujúcu) jednotu, keďže prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (porov. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), má všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, vykazuje logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania a nemožno ho považovať ani za neodôvodnené, vnútorne protirečivé či rozporné.

19. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil, preto je dovolanie žalovanej v tejto časti procesne neprípustné, čo je dôvodom na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP.

20. Dovolateľka v podanom dovolaní uplatnila aj dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP).

21. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolací súd skúmal, či žalovaná v dovolaní identifikovala takú právnu otázku, na vyriešení ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (riešenie, ktorej viedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), či vymedzila jej podstatu a uviedla súvisiace právne úvahy spolu s dôvodmi, pre ktoré žiadala nesprávnosť právneho riešenia odvolacieho súdu. Len s obsahom rozhodnutia odvolacieho súdu korešpondujúce označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľky odvolací súd riešil nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP), alebo či táto otázka nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP) alebo či je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c) CSP).

22. Meritórnemu dovolaciemu prieskumu rozhodnutia odvolacieho súdu, z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, predchádza preskúmanie predpokladov prípustnosti dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tejto právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a tiež podmienok dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustným dovolacím dôvodom a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až 435 CSP. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku, musí mať zreteľne charakteristické znaky.

23. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP má byť procesnou stranou nastolená v dovolaní jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Relevanciu podľa citovaného ustanovenia má teda len právna (nie skutková) otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľky odvolacím súdom vyriešená nesprávne (§ 433 a § 432 ods. 2 CSP) a pri ktorej s prihliadnutím na individuálne okolnosti prípadu súčasne platí, že ak by bola vyriešená správne, sudy by nevyhnutne rozhodli inak, pre dovolateľku priaznivejším spôsobom.

24. V posudzovanej veci v rámci dovolacieho konania bolo potrebné podľa dovolateľky vyriešiť právnu otázku analógie podľa článku 4 ods. 1 CSP v spojení s § 75 ods. 1 písm. b) Daňového poriadku (zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní, daňový poriadok, a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

25. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku (s ktorým sa stotožnil aj odvolací súd) uviedol, že

rozhodnutia v pôvodnom konaní sp. zn. 35C/246/2015 boli vydané na základe skutkového stavu veci, zisteného v danom konaní, ktorý vedela žalovaná zo svojej procesnej pozície ovplyvniť vo svoj prospech (predkladaním relevantných návrhov na vykonanie dokazovania). V pôvodnom konaní bolo dokazovanie vyhodnotené so záverom, že žalovaná neunesla dôkazné bremeno svojho tvrdenia, ohľadom dohody o charaktere poskytnutých peňažných prostriedkov, pričom rozhodnutia disciplinárnych orgánov SAK boli len dôkazmi potvrdzujúcimi rovnaké zistenie, spočívajúce v nespôsobilosti žalovanej tvrdenú skutočnosť preukázať. Súd konajúci v pôvodnom spore si neosvojil skutkový stav zistenými orgánmi SAK bez toho, aby vykonal vlastné dokazovanie vo veci. Zrušenie rozhodnutí orgánov SAK, ktoré boli použité ako dôkaz v pôvodnom konaní, preto nevyvoláva pochybnosti o správnosti zisteného skutkového stavu v pôvodnom konaní. Samotná snaha žalovanej domôcť sa zákonného rozhodnutia odstránením týchto zrušených rozhodnutí orgánov SAK z výpočtu dôkazov, ktoré boli v konaní vykonané, bez reálneho ovplyvnenia samotného skutkového stavu a výroku rozhodnutia, nie je naplnením zmyslu obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku, tak ako to mal na mysli zákonodarca. Preto aj keby došlo k povoleniu obnovy konania a opätovne sa pôvodné konanie otvorilo, skutkový stav pôvodného konania by zostal rovnaký, preukázaný na základe ostatných, v pôvodnom konaní vykonaných zákonných dôkazov. I bez zohľadnenia zrušených rozhodnutí orgánov SAK je zrejmé, že žalovaná neunesla dôkazné bremeno svojich tvrdení, povinnosť preukázať relevantnú skutočnosť pre rozhodnutie o merite veci v pôvodnom konaní, a to existenciu dohody o paušálnej odmene uzatvorenej medzi žalobcom a žalovanou.

26. Žalovaná v dovolaní neuviedla v čom mala spočívať nesprávnosť vyššie uvedeného právneho posúdenia odvolacím súdom, ktorý nezložil svoj právny záver o zamietnutí žaloby na obnovu konania na závere či je možná analógia podľa článku 4 ods. 1 CSP v spojení s § 75 ods. 1 písm. b) Daňového poriadku. Preto ani v prípade aplikácie analógie iuris, teda dôvodu na obnovu konania podľa Daňového poriadku, v zmysle dovolacej argumentácie žalobkyne, vyriešenie nastolenej právnej otázky žalovanou, nebolo spôsobilé privodiť priaznivejšie rozhodnutie pre dovolateľku, čo je tiež predpokladom prípustnosti dovolania (porov. odsek 23 tohto rozhodnutia), keďže skutkový stav pôvodného konania by ostal rovnaký, preukázaný na základe vykonaných zákonných dôkazov, aj bez zohľadnenia zrušených rozhodnutí disciplinárnych senátov SAK, nepreukazujúcich rozhodnú skutočnosť v posudzovanom spore, a to existenciu dohody o paušálnej odmene uzavretej medzi žalobcom a žalovanou.

27. Najvyšší súd konštantne uvádza vo svojich rozhodnutiach, že právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Z uvedeného vyplýva rozsah, ale aj obsah dôvodov, ktoré musí dovolateľ uplatniť. Dovolací dôvod preto dovolateľ musí vymedziť tak, že uvedie ktoré právne posúdenie veci pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť práve tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

28. Z uvedeného je zrejmé, že dovolateľkou vymedzená právna otázka nepredstavuje právnu otázku, od vyriešenia ktorej by záviselo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a v odôvodnení dovolania absentuje argumentácia, v čom spočíva nesprávnosť právneho posúdenia právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (odsek. 25 tohto rozhodnutia). V dôsledku toho nebol naplnený ani predpoklad prípustnosti dovolania, že odvolací súd by nevyhnutne rozhodol inak, pre dovolateľku priaznivejším spôsobom, ak by v dovolaní nastolená právna otázka bola rozhodnutá správne.

29. Právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť ako celok rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, respektíve v konaní nemôžu mať sami o sebe vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré nemajú súvis s rozhodovaným sporom. Dovolateľka, aby mohla byť v dovolacom konaní úspešná (v ponímaní posúdenia ňou namietaného právneho posúdenia dovolacím

súdom), musí relevantným spôsobom (t.j. spôsobom predpokladaným v § 432 ods. 2 CSP) spochybniť v dovolaní celú nosnú právnu argumentáciu, na ktorej odvolací súd založil svoje rozhodnutie, k čomu v posudzovanej veci nedošlo.

30. Ak dovolateľka nevystihla a riadne nevymedzila celú právnu podstatu veci, dovolanie nie je prípustné a najvyšší súd nemôže týmto spôsobom tvoriť judikatúru (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP), ako ani dotvárať vec na úkor procesnej strany.

31. Z uvedeného je zrejmé, že meritórny dovolací prieskum nebolo možné uskutočniť, pretože obsah dovolania a vymedzenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP nemalo zákonom vyžadované náležitosti. Pokiaľ by dovolací súd za tohto stavu nebral do úvahy absenciu náležitostí prípustnosti dovolania a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný dovolací prieskum, priečiaci sa nielen všeobecnej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania, zvolenej v Civilnom sporovom poriadku, ale aj konkrétnemu cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Postup dovolacieho súdu by v takom prípade porušil základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

32. Vzhľadom na vyššie uvedené bol daný dôvod na odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f) CSP, v zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

33. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP, podľa zásady úspechu strany v dovolacom konaní (§ 255 ods. 1 CSP), v zmysle ktorej úspešnému žalobcovi vznikol nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

34. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.